

ДІЛО

Виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок № 10, П. пов.
Конто почт. шлани 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор прийме від
11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 450 хол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехо-
словаччині 20 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 гол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Сумерк польських партій.

Львів, 2. листопада 1927.

Приглядаючися життю польських політичних партій по травневому перевороті приходиться ствердити, що всі вони, а особливо найвпливовіші між ними, які не тільки мали вплив на державну політику, але й самі її реалізували, позбавлені нині того впливу, переходять поважні внутрішній кризі. Недостаток їм ні організаційного ні консолідаційного фактору, а в особливості їм джерела, з якого черпали б життєві соки. А наслідком того всі вони не живуть, не дихають повною груддю, не проявляють природного життєвого го-
ту, а вегетують.

Донедавна джерелом життя для живого польського партійництва була держава з її урядом, з найвідповідальнішими та меншвідповідальними посадами, синекурами тощо. Нині часи в тому напрямі до деякої міри змінилися. Всі впливові та сильні своєю чисельністю партії в боймі і поза ним опинилися поза межами впливу і кермування державним кораблем. Їх позиції та вплив занесли інші чинники, які нині тепер намагаються організувати. Чим вони сильні ті теперішні керівники польської політики, чи йдучи якою програмою, чи пориваючи кінцями? Ні одним ні другим. Вони сильні просто безсилям своїх попередників при державній владі, сильні безсилям нинішніх польських партій, які пережилися, пересталися самі собою і пересипали своїми „подвигами“ суспіль-
ство.

Про сумерк польських партій заговорили і консервативний краківський „Час“. Ті міркування „Часу“, що є радше аналізом нинішньої польської дійсності варті того, щоб з ними познайомити наших читачів. Звісно але неможливо при-
дати — не думку „Часу“ — су-
мерк тих польських партій, що по-
перодженні Польщі стовпилися бі-
ля владі і державу по своєму буду-
вали. Була це робота газардова, ду-
же сумнівної вартості, а деколи не-
вдалий газардовий, але за те кор-
исна вона не зле тих політичних до-
робків, що їх воєнна завірюха
покинула на поверхню, а які сміло,
але не дуже безінтересно держали
в своїх руках керму владі.

Орган краківських консервативів
повідомляє, що такий стан не міг дов-
го тривати, що суспільність мусіла
вирішити, чи прийняти ту аномалію, яка
вонасе до залягання, а в наслідках
покинути до руїни. Мусіли в на-
шій країні знайти чинники, які запоте-
жували партій і партійних провідни-
ків. Партія треба було звести до їх
справжньої ролі, тобто до чинника,
який був виштовлювачем політичних на-
станов. Виконали, на думку „Ча-
су“, це важке і відповідальне зав-
дання. Вони не тільки пере-
організували шкідливу роботу партій, але
і організували в їх нутрі ферменти,
які розкладали процес розпаду.

Найважливішим з цих факторів — це
„Час“ — який безсумнівно роз-
кладає, у тім донедавна така силь-
на була, що в теперішній своїй аж до

травневого перевороту, була децидуючим
чинником при творенні кожної більшості.
Та не є це відокремлене явище. Народна
партія робітничая перейшла таку саму до-
лю. „Внаслідок“ є тільки фрагментом дав-
нього сильного клубу, а навіть у таких пар-
тіях, які як ІПС і єдинокі повністю ненару-
шені, кипить внутрішня боротьба, що роз-
саджує їх суспільність та унеможливає їм
рішучий, едентований виступ на політич-
ній арені. Всі парламентарні партії в або
вже розбиті або так внутрішньо спустошені,
що їх зовнішня суспільність тільки штучно
підтримує.

Накресливши таку яру характе-
ристику польських партій і поль-
ських політичних відносин „Час“
твердить, що це явище є для ниніш-
ньої Польщі в високій мірі додатне,
бо відкриває нові перспективи для
організаційної і конструкційної пра-
ці та дає можливість реалізувати такі
устроєві зміни, які необхідні для
держави і суспільності. Хтож мав
би проводити в життя ті далекосяг-
лі конструкційні праці а навіть у-
строєві зміни? Очевидно, що ни-
нішній уряд. І йому радить автор
наведеної характеристики створену
ситуацію якнайдоцільніше викор-

стати, бо від опанування та викорис-
тання її буде залежати в найбіль-
шій мірі дальший додатний розви-
ток і скріплення державної думки
в Польщі.

Реальним наслідком такої аналізи
теперішнього політичного поло-
ження в Польщі було те, що рішили
його використати ідеологи поль-
ського консерватизму, репрезенто-
ваного „Часом“ для консолідації
своєї однодумців і цілого польсько-
го консервативного табору взагалі.
Цього вони на днях і доконали, до-
вівши до формальної злуки трьох
консервативних груп, а саме: націо-
нально-християнської, національної
праці і консервативної праці. Ви-
дали вони вже й спільну декларацію.
Цєю справою займаємося іншим ра-
зом. Тут годиться лише ствердити,
що консерватисти підготовляються
таким чином до відігравання більшої
та відповідальнішої ніж досі ролі
в державі, що мало б наступити в
наслідку недалеких виборів. З усіх
їх теперішньої роботи видно, що
вони надіються у сумерку польських
партій знайти схід своєї політичної
ролі.

Еміграційне питання.

III.

В добі активної еміграційної політики. — „Т-во опіки над українськими емігрантами“ і його завдання. — Від байдужості до активності.

Еміграція з Польщі досі не була
якслід управлінська. Не вважаючи
на принагідні постанови і приписи,
вона мала характер тзв. дикої емі-
грації. Аж 11. жовтня 1927 р. у фор-
мі декрету президента держави по-
'явився закон про управління се-
зонової і поселенчої еміграції. Де-
крет в загальному забороняє вести
еміграційну агітацію, а примушених
емігрувати намагається поставити
під охорону державної влади. Уста-
новами, що управляють емігра-
ційний рух, є Еміграційний Уряд
при міністерстві праці і суспільної
опіки та його експозитури і дер-
жавні бюро посередництва праці.
Дорадним органом при міністрі пра-
ці і суспільної опіки є Державна Е-
міграційна Рада. Тенденцією декре-
ту про еміграцію є упорядкити е-
міграцію та взяти в опіку емігранта,
словом — як кажуть півофіційні ор-
гани — вступити на шлях активної
і впорядкованої еміграційної полі-
тики.

Та зі самого декрету ще неясно,
як саме має представлятися активна
еміграційна політика. Про це до-
кладніше довідаємося аж з виконав-
чого розпорядку до нього, який са-
ме підготовлюється. Без сумніву,
що державна влада застерігає собі
лише головні напрямні еміграційної
політики, полишаючи її розвинення
та реальну опіку над емігрантами
суспільним організаціям: польським,
українським і жидівським. Важкі
завдання в добі активної еміграцій-
ної політики спадають і на „Това-
риство опіки над українськими емі-
грантами“. А саме, якщо ми хочемо,
щоби еміграція принесла нам мож-
ливо найменші шкоди, або навіть
посередньо деякі користи, то не мо-
жемо і не сміємо відтягнутися від
участі в активній еміграційній полі-
тиці. Бо вмити руки є найлегше і
найдогідніше, але це не є ніяка роз-
в'язка болючого питання. Тим чином
ми не лише не припинимо еміграції,

але й не будемо мати ніякого впли-
ву на її хід і характер. А „неприсут-
ні“ все не мають слушності“. Керма
еміграційним рухом попаде в чужі
руки і буде використовувана в ши-
рокому обемі на нашу некористь —
так, як уже тепер в нашу некористь
використано сезонну еміграцію до
Франції і виїзд на роботи на пля-
тації кави до Бразилії.

Поборюючи еміграційну агітацію
і в межах спроможності ставляючи
опір еміграції, не можемо і не смі-
ємо зовсім відхилитися від цієї спра-
ви. В еміграційній діяльності мусимо
об'єднатися біля „Товариства опіки
над українськими емігрантами“, що-
би при його допомозі повести нашу
еміграційну політику — як сезоно-
ву, так і поселенчу.

В діяльній сезонно-зарібкової е-
міграції мусимо старатися нав'язати
до передвоєнної діяльності та спря-
мувати її знову до Німеччини, на ві-
домий нам і розмірно корисний те-
рен. В останньому часі виперли нас
з німецького ринку праці поляки,
урядово не допускаючи наших ро-
бітників до Німеччини. Тут прий-
деться нам поборотися просто не-
ймовірно труднощі. Нашим обов'яз-
ком подбати також за духову опіку
над сезонними робітниками, щоби
оберегти їх перед небажаними роз-
кладаючими і денационалізаційними
впливами та їх наслідками.

В діяльній поселенчій еміграції
важкою є її організація в двох пунк-
тах: в старому краю і в країнах по-
селення. Між обома організаціями
мусить існувати тісне порозуміння,
взаємне довіра і співпраця. Тут на
місях треба зорганізувати добру
інформаційну службу для обслу-
дження поселених теренів та умов
життя в нових країнах. Дальше слід
зорганізувати кредит на виїзд і за-
господарювання на місяцях та розве-
сти опіку над емігрантами від хвилі
заходів у справі виїзду з рідної
країни через увесь час тривання пе-

реїзду аж до моменту досягнення
збірної станиці на місяцях. Тут опіку
над емігрантами повинна вже пере-
няти українська закордонська емігра-
ція, направляючи поселенчі терени,
підшукуючи працю для робітників
через своє бюро та піклуючись емі-
грантами аж до хвилі заакліматизу-
вання в новій країні.

Зайвим було би додавати, що все
це єдиною атракцією для нашої по-
селенчої еміграції є Канада, най-
більш пригожа для нас своїм кліма-
том і перспективою розвитку. Ка-
нада ще в найбільшій мірі дає за-
безпечку перед винародовленням з
огляду на осілу там і заакліматизо-
вану півмільйонну масу нашого се-
лянства і створені вже численні су-
спільні організації.

Не будемо входити в подробиці
еміграційної справи. Вистане згада-
ти, що „Товариство опіки над укра-
їнськими емігрантами“ має широкі
пляни щодо активної (себ-то пля-
нової) еміграційної політики. Саме
тепер переведено повну реорганіза-
цію цього товариства, надаючи йому
виключний характер конечної
громадянської установи. Товари-
ство вийшло з підготовчої доби,
зорганізувало постійне бюро, обса-
джуючи його знавцями і практика-
ми еміграційної справи, відновило
свій орган „Український Емігрант“
та розпочало систематичну органі-
заційну роботу.

Одначе гурток людей доброї волі,
займаючись одною з найбільш не-
вдячних ділянок суспільного життя,
мало що вдіє без підтримки широ-
ких громадських кол. А треба тямти,
що після цьогорічної повені ще
збільшиться еміграційний рух. Тре-
ба побоюватися, щоби він не пере-
мінявся в стихію, супроводжену е-
міграційною лихвою. Поклик Т-ва
в справі організації кружків по про-
вінції не повинен перейти без відго-
мону. Біля „Товариства опіки над
українськими емігрантами“ повинно
об'єднатися все свідоме українське
громадянство, бо лише тоді зможе
воно сповнити своє важке завдання
згідно з інтересами українського
народу.

З політичного облога.

КАЗКИ ПРО ВИБОРЧІЙ ВІЛЬОК НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШОСТЕЙ. — ДО ТОВАРИСТВА ДАНИЛОВИЧЕВИ.

Передвиборчий період створює нові ситу-
ації і гальванізує деякі старі групи та творить сприятливі умови для повстання
всіх „політичних“ емігрантів і новородків.
Все це проходить в атмосфері відповідно
підрозумованої і надбавленої сенсацій-
ності.

Так нпр. уже від довгого часу точаться
в польській пресі вістка про повстання ви-
борчого більшовицького національного меншостей,
якого з міцальних партій польських
народів. Початково ця вістка копіювалася
„саннаційні“ органи, а тепер взагалі її з
своїм монополістичним і спотвореним
визначенням. Одні і другі як мачиком пере-
кладають цю сфабриковану вістку, до-
даючи себе взаємно та намагаючись при її
допомозі викликати відповідний фермент у
непольських суспільностях. Стверджуємо з
натиском, що поголоска про створення ви-
борчого більшовицького національного меншостей
від початку до кінця неправдива. Досі не
пороблено в тому напрямку ніяких політи-
чних кроків, не ведано ніяких переговорів,
а тим менше не завершено їх ніякою умо-
вою.

Творці теперішнього партійного хаосу,
які опісля хотіли б опанувати та на

но: по польськи і по українськи. Консеквентно ведена боротьба за права мови української клієнтелі і адвокатури мусіла би довести в подальшому до збільшення числа українців у суддів і урядовців різних категорій. Держава мусіла би дати найбільш поважному числу українських кваліфікованих сил. А якби навіть ведена в такий спосіб боротьба визнала пануючію нації на ділі непрактичність і коштовність законів про мову і їх би знесено, то певно би сильній поставі нації в боротьбі за права своєї мови ті нові закони, які евентуально появилися би в тій ділянці, не могли би бути гіршими, ніж тільки кращими, бо мусіли би рахуватися зі сильною і свідомою популяцією усього українського загалу, як чи інакше, а нація поширювала би свої права. Але до того треба національної свідомості, активності, тісного порозуміння між українським клієнтом та адвокатом, між нацією як колективом і адвокатурою як станом організованим і готовим до боротьби за права нації.

ФУТРА **ДЕШЕВІ**
І ДОБРІ
тільки у 759
Артура Пайцера
Львів Тел. 49-72
пасаж Гавсмана 5.

Отворив Зіад в 10. год. ранку вист. го-
лову Т-ва о. Антія Наштанон, витягнув
з його кишені листок. Подякувавши за
привіт у Т-ві голові п. Іларієві
Чапеліському, який івав надуту аранж-
кувал з головною, о. Камітанюк присвя-
чував окрему увагу помершим членам
Т-ва, яку присутні вислухали стоючи.
З черги відчитав привіт від Українсь-
кої Парламентарної Репрезентації в Вар-
шаві і від Кружка „Рідної Школи“ в
Праві, що присутні прийняли живими о-
плесками.

Після відчитання на секретарів Зіаду
проф. Черенка і проф. Ярослава Кузю
присутнє до відчитання протоколу
з попереднього Зіаду. На домагання де-
легатів читання протоколу перервано і
принято його так до відома. З черги
принято після дискусії також правиль-
ний, який має обов'язувати в часі нарад.

Одразу зачалася довша дискусія в
справі вибору комісії-матри. Деякі
члени були проти вибору такої комі-
сії, але цей погляд не знайшов одоб-
рення серед загальної присутніх. Висні
вибрано комісію-матри в такому скла-
ді: а. д-р Юрик, в. Навроцький, д-р Бем-
ко, ім. Дідич, п. Маланчук, Зелений і
Біленький. Комісія ця перейшла в дру-
гому тобтоуванні майже одностайно (3
гол. проти, 12 адержалося). Вислід го-
лосування в цій справі говорить най-
краще про постану вібраних.

Комісія-матка зібралася зараз на на-
ряду. Під час того зборів п. Леа Ясін-
чук повідомив, що діяльність „Рідної
Школи“ за рік 1926-27, даючи деякі по-
винення, й доповнення до друкованого
зводу, що його учасники мали в своїх
руках. Промови стинили ширше на
жестивності краю й еміграції на по-
реби „Р. Ш.“ в загальному році, заан-
таючи, що жертвувати краю загально
просла. Шко до еміграції, то європей-
ська еміграція багата дати не може, бо
тома сильно зубожла. Всеж таки наші
тилі в Чехословаччині, у Відні й інших
містах зорядках відгукувалося постійно на
наші потреби. Велику допомогу давало
Т-во Об'єднання українських національ-
них організацій в Америці (у загальному
році 5200 доларів), що бесідники підно-
ють в великим признанням, тим більше,
що Об'єднання мало також різні пере-
вож у своїй еміграції акції. Бате дуже
слабо помагав „Рідній Школі“ українсь-
ка еміграція в Канаді, хоч вона не від-
сіла від нашої еміграції в Злучених Дер-
жав. Тільки там нема такої централь-
ної установи, як Об'єднання з осідком
у Філадельфії, що постійно відгукуєть-
ся на всі потреби старого краю. Закін-
чив п. Ясінчук своє повідомлення вкінці
комісії до об'єднання пілого українського
зводу під прапором „Рідної Школи“.

Після короткого зведення ревізій-
ної комісії в перевірку діловодства Т-ва,
але зловив д-р Савчак, поставивши впе-
вину на уділення абсолютної Головної
Уради, приступлено до дискусії над
вистом. Представили від дискусії подамо
в заступництві члени.

Склад нововибраної Головної Ради.
Голова: радн. Ілля Кокорудз.

Члени: 1) о. Василь Гриниш, крилоша-
чел у Перемишлі, 2) М. Огороднік, 3) Ан-
дрій Велетий, 4) дир. Вол. Кузьмич, 5)
о. прел. Леонтій Куницький, 6) Сев-
буба, 7) о. д-р Ляшківський, 8) Тео-
дор Мартинюк, 9) Софія Раковська, 10)
д-р Юлія Савчак, 11) д-р Вол. Старо-
мольський, 12) пос. Сергій Хрущів, 13)
проф. Овлад Терлецький, 14) ред. Ми-
халко Струтинський, 15) Володимир Це-
мич, 16) Мих. Яворський, 17) Григорій
Мартинюк, 18) Степан Похмурський.

Заступники: Д-р Осип Залужний, Ва-
хал Мелько, пос. Сергій Назарук, ім.
Кох. Тюрелло, Мих. Панчук, Софія Фа-
лорська.

Контрольна Комісія: Юлія Галарюк,

Іван Філіпович, Маркіян Кисілевський,
Юлія Шейк, Мих. Мороз. Заступники:
Василь Кубалевич і д-р Павло Цимбаліс-
тий.

Розсний суд: о. Олександра Ковальський,
д-р Коост Левицький, д-р Дмитро Ле-
вицький, радн. Венон Лукавський, рад.
Роман Сосновський.

Боїтеся злодіїв?

Обезпечуйте своє майно від
крадежі з вломом

в Т-ві „Дністер“.

УРЯД ГОТОВИТЬСЯ ДО ВИБОРІВ.

Варшава, 2. листопада 1927.

„АВС“ подає, що на чолі виб. лист пар-
тії більшовиків до уряду під час виборів до
нового союму в лютім 1928 стануть міні-
стри теперішнього уряду. І так марш.
Шкоульський на чолі листи у Варшаві, ві-
цепрем. Вартель у Львові, мін. Мораче-
вський в Стрий, мін. Чехович у Бересті
і мін. Добруцький у Станиславові. „Нас
Фольксбл“ подає, що в уряді колах го-
товляться до сойм. виборів. Тасам га-
зета впливає далі, що небаром появи-
ться оф. комунікат про створення більшо-
у нап. меншостей. До більшоу нібито на-
лежать: сіоністи, нап. еркарально-мі-
шанські групи українців, білорусів і нім-
ців. Радикальні угруповання сел. і ро-
бітничі нап. меншостей не приступлять
до більшоу. Ортодокси приступають до
уряд. листи.

ПЕРЕД БЮДЖЕТ. ЗАСІДАННЯМ СОЙМУ.

Варшава, 2. листопада 1927.

Нині радн. конвент сеніорів, заступ-
лений майже всіми представниками сойм-
ових партій. Радн. над бюдж. проєк-
том на 1928-9 р. Дня 23. листопада за-
читався правосильності теперішніх за-
конодатних тіл, а за такий короткий час
годі полагодили бюджет, а уряд пред-
ложив несповний бюджет. В справі бю-
джету взазначили на конвенті різні
погляди. І так перший погляд заявля-
ється за тим, щоб сойм стояв на ста-
новіщі, що форма бюдж. не відповідає
вимогам конституції, бо нема залучни-
ків, ага. за тим, щоб сойм розглядав
бюджет, але щоб опісля предложено
соймові ці залучники. Інший погляд є
за тим, щоб сойм полагодив лише бю-
джетову провізорию, ага. емент. додатко-
ві кредити. В ті справі не задало нині
рішення. Постановлено відкликатися до
клубів. Соціалісти є за тим, щоб не
розглядали бюджету і жадають переа-
лення дискусії в аляві з першим читан-
ням на пленумі сойму. Марш. Ратай
заявив за тим, аби сойм вплив який-
більше доброї волі і полагодив до 28.
листопада і провізорию і додаткові кре-
дити. На цьому відложено конвент до
завтра.

Рівночасно конвент сеніорів заявився
за полагодою новелі до закону про Де-
нних Держ. Зак., щоб так уможливити
здіянення сойм. ухвали про скласуван-
ня прес. декретів. Дехто домагався по-
лагоди закону про збори. Марш. Ратай
заявив, що теперішній закон виотарчає
тому полагоду його можна подішшити
будуцому соймові.

СЕНАТ ЗА ЗМІНОЮ КОНСТИТУЦІЇ.

Варшава, 2. листопада 1927.

Дня 4. листопада збирається сенат на
перше засідання в осінній форм. сесії.
8 денного порядку сенату анклить, що
він і далі є за зміною конституції в спра-
ві саморозв'язання сойму. Цю справу по-
ставив на денному порядку сен. конст.
комісії П. предсідник Здановський. Уряд
не погодиться із полагодою цієї справи.
Цю буде далі покажуть наблизити дні.

ПІДВИШКА ЗАЛІЗН. ОПЛАТ.

Варшава, 2. листопада 1927.

В мін-стві комунікації відлоса заєд-
даний комітету ревізії за. оплат. Обго-
ворювали проєкт нових отабох оплат,
проєктованих від 1. січня 1928.

Проект, опрацьований бюро реформ
оплат комітет прийняв і предложити його
до затвердження міністрів комуніка-
ції. При новій тарифі найменше тракто-
вані будуть середньо-далекі віддалі, най-
більше обтяжені будуть віддалі ближчі
до 300 км.

Проект передбачає підвищення ставок

Пі кл. з 8,5 сот. від пассажирського км.
на 6 сот. На віддалі понад 300 км. опла-
та ця обнижиться до 4 сот. Вліст III кл.
в Варшаві до Лодзі подорожні на 1 сол.
до Кельн на 2,20, до Лунька, Вільна,
Львова на 1,10, до Станиславова і Тор-
нополя на 30 сот.

МАНОІЕСКУ ПЕРЕД ВІСЬК. СУДОМ.

Букарешт, 2. листопада 1927.

Маноіеску аіпаа перед слідч. суд-
дєю, що про змову голі говорити; він
хотів лише перенести листи кн. Карла
до Румунії. На днях зачитався процес
Маноіеску перед віськ. судом. Обви-
нування піддержує Юрій Вратіану,
шурин прем'єра, Воротань найліпші
правники віськ. суд. корпусу, м. і. ген.
Авереску. Вратіану а огляду на гріане
положення в краю предложив нап. сес.
партії взяти участь у коал. уряді а о-
біцяв їй половину тех у кабінеті. Вил.
комітет партії відкинув предложення
і заявив за лімісією уряду.

Біржа.

Гроші.

Полта 8:4600—8:4625, канадський до-
ляр 8:8400—8:8450, чеська корона 0:2600—
0:2650, австрійський шілінг 1:2500—1:2600,
рум. лев 0:0325—0:0350, французький франк
0:3450—0:3500, швейцарський франк 1:7100—
1:7150, англійський фунт 43:40—43:75, ні-
мецька марка 2:1135, данський гульден
1:7300, червонець 30:25—31:00.

Золото: 20 кор. 36:50—36:80, 20 франків
34:40—34:70, 20 марок нім. 42:50—42:80, 10
рублів рос. 46:50—46:90.

НОВИНКИ.

— У справі передвоєнних обезпечен.
Центральний Союз Оборони Претендія,
у Львові, який узяв на себе переведен-
ня справ обезпечення на життя у чу-
жнних товариствах повідомляє заінте-
ресованих про свої заходи у цих спра-
вах: — умови підписані у німецьких то-
вариствах будуть вирішені при торго-
вельних переговорах з Німеччиною; та-
кі-же переговори з Австрією відкладені
на початок 1928 р.; переговори з Мадя-
рщиною та Чехословаччиною ведуться в
цих справах; передвоєнні обезпечення
в нідерландським товаристві в Амстер-
дамі вже передані до депозитового суду
в Кракові і будуть пропорційно випла-
чені; щодо америк. поліс є надія, що
їх виплатять; щодо обезпечень в анги-
т-вах „Де Грешем“ і „Де Стар“, то пе-
реговори в цій справі лишилися без ви-
слідку; ця справа піде судовим шляхом.
Топ-а обезпечення у Франції та Бельгії
покищо не дали відповіді як ставляться
до претензій своїх передвоєнних клі-
єнтів.

— Українка. У прасквм тижневику
„Обрана Земелька“ нахлдимо в ч. 11
і 42. переклад оповідання Катрі Грин-
явцевої „Нараска Гоголева“ зроблений
Рудольфом Гульма.

— Крик політичного явня. Дійшов до
нас лист від політичного явня Василя
Контука, що сидить у Вронках, цен-
тральній в'язниці (новітвості Познансь-
ке). Жалується він, що від двох літ шле
у світ листи та телеграми до кресників
і в'язнів, а на ма доєі відповіди. По-
ходить він адається із Сокальщини, бо
каже, що писав до Пересни, сокаль-
к. в'язні, на адресу Антоана Новосала, але
лист вернувся назад. Контук благає
прислати йому трохи біла, бузин, хар-
чів, книжок, часописів і паперу.

— Наші часи. Характеристичне лппше
для нашої доби: львівський адвокат, я-
кому акрали в театрі портфель із гріш-
ми та документами енергетично прилю-
пно з проханням до злодія, авернути йому
вкрадені річ. За те він обіцяє йому
безплатну оборону в суді при слідкутві
його адвокатів і рунить словом чести,
що не видасть його признавця.

— Темні історії. Потайні замарки
присвячені богині Венері є у Львові шор-
ва частині. Поліція знову нашла таку
пору при вул. Ясасфата 6, складену з
одної кімнати та кухні. У цій нумжен-
ній норі заплутана нею використува-
ла бідинх дівчат, адиралів із них гроші
зроблені розпущою і жила як пані.
У справу вмішані ще різні спільники.
— Під фірмою бони виступала професія-
на злодійства Зявасянька називаючи себе
Розсипайка, щоб мати доступ до бага-
тих жидівських домів, де крада гроші
та дорогі цінності.

— Англійська мова бере верх. У бер-
лінських школах, де доєі вчили франц.
мозу як обов'язкову, тепер замінили її
англійською. Нема сумніву, що ця змі-
на є в зв'язку із тенденцією анги. полі-
тики, що ставиться до німецьких дома-
гань прихильно.

— Студіюють фашизм. У Львові, а
почини проф. підметенського універс-

10 **11**
Листопада
тягнення І. класи
Польської Державної Класової
Льотерії.
Льоти можна набити в колектурі
„РУНО“ РАВІЧІ С-на
Львів, Академічна 3.
Величезна імовірність виграної
650.000 золотих
400.000 золотих
250.000 золотих
100.000 золотих
75.000 золотих
60.000 золотих
50.000 золотих
40.000 золотих
30.000 золотих
25.000 золотих і т. д.
Загальна сума виграних у теперішній
льотерії значно побільшена
ок. 20 мільонів золотих.
ЩО ДРУГИЙ ЛЬОС ВИГРАЄ!
Ціна льотів:
Чверть льоту 10 зол. 10—
Пів льоту 20 зол. 20—
Цілий льоту 40 зол. 40—
В цій місци відтяти і переслати нам
у листі.
КАРТА ЗАМОВЛЕНЬ:
„РУНО“ РАВІЧІ С-ка
Львів, Академічна 3.
Отрим замовляю:
..... льотів цілих по зол. 40—
..... половиннок „ 20—
..... чверток „ 10—
Належність золотих ..... заплачу
по одержанні льотів, поштовою скла-
данкою ІКО. присланою фірмою.
Імя і назвисько .....
Докладна адреса .....

тету (Голандія) Де Врі де Дюкелінген
оснували „міжнародний інститут студій
над фашизмом“. Мета його: не тільки
„виробити собі об'єктивний погляд про
сучасне становище Італії, але головне
перевірити, чи фашизм дійсно містить
в собі елементи, які можна приноворити
в інших країнах“. Праці цього центру
має виключно науковий характер і по-
ваблена лхитнебудь політичних осяз.
До цього комітету входять крім Ке-
ллінгена, буви. італ. міністр освіти, ви-
значний філософ Джіованні Дентіна,
італійський проф. Андрезе, буш.
європейський міністр освіти Франческо Ком-
бо, льондський проф. Гарднер, проф.
унів. в Нью-Йорку Джон Гері, проф. у-
нів. у Будапешті гр. Павло Телак, бел-
гійський міністр Рашен, польський со-
ціолог Давидушницький і Вонессу а Бу-
карешту. Цей центр буде вилувати ви-
світний журнал, в якому буде зібрана
всі фашистська і протифашистська
література, відповідно освітлена.

— „Літературний“ кутон. В останній
числі „Ради“ нахлдимо великий фейл-
тон п. Василя Окули-Бережанського під
отраплення поважним заголовком „По-
шити правди в українському письмен-
стві“. Редакція поспішає в новинах, що
„ця розвідка не має претензій науково-
сти, але хоче своєю праступністю зо-
лотити і... нефілософія до роздумуван-
ня над цією (себто статтею!) і над іншими
етичними цінностями“. Не знаємо, що
можуть над такою статтею думати фі-
лософи, але ті, що знають трохи нашу
літературу попадуть у веселій азарті
уже від таких перших речей: „Етична
правада то один з ідеалів українського
письменства. Такий погляд висказали
історик літератури С. Єфреміч і Ол.
Барнаський а своїй підручнику укра-
їнського письменства. По їх думці, ети-
чна правада стала ідеалом українського
письменства але починає від Івана Ви-
шенського. Куліша. Огарницького,
Руденки, Гринченка, Франка, Криме-
ного, Павла Стала, Черкасенка, Каме-
на. Я. Вільшенка, а навіть Івана Нау-
мовича а огляду (11) на Галичину“. Мо-
жлив, що між Павлом Стахом і Черка-
сенком замість пресни діяв протикну ча-
сний помилку, але скажіть люди добрі:
не можна взагалі говорити про літер-
атурні теорії Мавяна, а поруч великих
теорій Шевчука та Куліша старати... Ка-
ленка, Вільшенка та Наумовича! Пра-
вада, правда, але це не правада, а

да з української літератури справді є білий в такій сазамі бон „наукових претей“!

— **Королівський гість у Франції.** Володаря Євгена Фуада і-го приймає нинішній король Париж по королівській. Правдиво оспершу Фуад приїхав несподівано і ждав аки франц. уряд складає план як його приймати. Коли настав цей день, Фуад по програмі ніхав у Версаль і там переночував у готелі. У 10 г. вранці „Пого Світність“ ола в вагон-салонку і 20 хвилин пізніше на двірці Бульонського Лісу в Парижі стиснув руку президентом Франції. Звітні Фуада поехали до м-ства закорд. справ до окремих апартаментів. 4 дні, підчас яких він був офіційним гостем президента республіки, Фуад опав у ліжку Наполеона, правду кажучи: не дуже вигідним. На п'ятий день він вернувся до єгипетського посольства. У міській ралі короліві дарували золотий годинник, бо Фуад, крім марок, збирає теж годинники і підчас побуту в Парижі купив їх 400 всіхляких краєв; більшість з них він роздає привітникам. У подяці за годинник, король роздав міським радним кілька єгипетських ордерів. Найбільший ордер дістав якийсь соціаліст — єдиний, що прийшов на церемонію у фракі і король гадав, що це найбільша парсуна. По офіційній етикеті личить, щоб король держав дружньої з Францією був членом якоїсь Академії. Міністр освіти Ерріо донна собі голову: куди його вхитати; крім марок і годинників Фуад не збирає ніяких наукових матеріалів. Нарешті нашла на нього геніальна думка: в Єгипті весь час роблять археологічні розкопки. Фуад є там покекди меценатом. Вибірємо його в „Академію Націй“ (себто археології), і Фуад став академіком. В „Єгипетській Палаті“ Фуад відповідаючи на привіт Думерга сказав у пориві: „Кожний єгиптянин має дві рідні країни — Єгипет і Францію“. Пізніше французький уряд змркував, що такий комплімент не велика неприємність для союзної оуіди — Англії і в офіційній справознавчій що високоповажну патрістичну фразу вичеркнули.

— **Найбідніша європейська столиця.** Офіційне статистичне бюро в Будапешті подас кілька цифр про професій мешканців мадлярської столиці. Ці цифри стверджують, що Будапешт є найбільшою європейською столицею. З мільона мешканців тільки половина заробляє, а друга половина живе з чужої праці. З тої першої половини 50 пр. є приватними урядовцями, 251.000 мушні і жінок, 3 того чверть мільона 70 проц. заробляє найбільше 118 марок. Із 150.000 мужеських урядовців четвертина дістає місячно ледви 75 марок. Понад 1000 марок заробляє ледви 1000 урядовців, а понад 8000 м. тільки 9 директорів фабрик, 25.000 урядовців працює в машиновій промислі, 18.000 у споживчих установах, 12.000 на залізницях, 11 у фінансових установах, 8.000 по копальнях, 7000 у фабриках одяжі. Більшість жінок бо бюрові машиністи; тільки 6.000 працює в текстильних і конфекційних організаціях. Всі ці цифри є доказом страшної кризи безробіття в Мадлярщині.

— **Тасма подорож Амундсона.** З Нью-Йорку повідомляють, що славний відкривач двох бігів, Амундсон, неждано ще. Іздив він в ніклах, 11-го жовтня на святоточім злодіанню клубу мадрівників-дослідників у Нью-Йорку ідолав почесну медаль, а тимчасом... його вже нема. Всі довідались, що відіхав кораблем, коли корабель був уже на морі. Вислали за ним телеграми через радіо. Амундсон відповів: спитайте мого імпресарія, він вам скаже. А імпресарій крутить головою, що нічого по знає. Амундсон передав право відповіді своєму імпресарію, гадаючи, що він придумав щось кращого, бо працює в цій професії. А тут імпресарій починає лише догадуватися, що причиною втечі Амундсона — любовна справа. Неотомий мадрівник виїхав навад до Норвегії, бо якась норвежська жінка засипувала його телеграмми. Амундсон — нежонатий і мабуть хоче ожонатись. Американська преса не вірить, щоб чоловік, який оминув стільки небезпек не міг оминати подружжя. Деякі догадуються, що він може втік перед якоюсь американкою, зламаним суворих законів, які за невинне владання кажуть мушні за раз женитись.

— **Світлова вселена.** Складення Христового Гробу порушене останнім землетрусом знаходиться в такім непевнім стані, що влада з огляду на небезпеку рішила взятись негайно до її відновлення. Підстрелений президент Греції Кондуріотіс не є в небезпечі життя. — Був, президент Франції Мілеран вибраний сенатором. — У Парижі почався конгрес для міжнародного порозуміння ра-

дикально-демократичних партій. — У Ляль почався хеміко-біологічний конгрес з участю чужинців. — У Лондоні ентузіазм роковини битви під Іпр; на могилі Неалдоного Жовіра поклали вінок: „У честь 200.000 жовірів, що впади під Іпр від 1914—1918 р. — На зборах міжнар. союзу подорожних бюр у Відні рішили односторонно домагатися, щоб по евакуації оплат на паспортів нім. то бодай їх анжонили. — Японський уряд має намір призначити амбасадора при Ватикані, у авлаку із апростом католицизму на японських островах і в Корей. — 28 жовтня в Константинополі пореводили список населення; на цей день усе життя заммерло — ніхто не міг виходити на вулицю і всі крамничі були зачинені. — По офіційним англ. даним англійці продають свій вуголь на чужині нижче власних ціл. — У Монреалі засудили на два роки в'язниці власника кіна, де під пожежі згоріло 78 дітей.

— **Кушнірська робітня Петра Карпака** є при вул. Курковій ч. 11 а, і. пов. на ліво.

Поможіть здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчим ділом зрозуміння важкої культурної праці і виплім свєю вдячність українським робітникам пера! Жертв слати на адресу: Львів, Підвале ч. 7, Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

Нові книжки і видання.

книжки:

К. Кірх: Світила Сходу. Життєписи св. Отців Сходу, переклад А. Лотоцького. Бібл. Українського Христ. Організації, Львів 1927, ст. 167.

Український Національний Календар на рік 1928. Видання „Українського Голосу“ під ред. М. Струтинського. Перемішль 1927. З друкарні Кнолера і сина. — Зміст: І. Календар на р. 1928. Український історичний календар. — II. Д-р Іван Гига: По шляху до самостійності і соборності. (В 10-ті роковини проголошення Української Держави). Г. Юрська: Вірші (3). Д-р Іван Німчук: Будуюмо тривалі пам'ятники! Д-р Іван Німчук: Культурний — патріарх віденських каварників. Проф. М. Грушевський про напрям української політики. З життя Наполеона. Ярослав Окуневський: Вже снігає. В. Шурат: Похід на Жовті Води. М. Струтинський: „Ой та закурили Стрілими Січові“. В. Панейко: Як Альзація визволилася з неволі? За Е. Фаре: Любон Батьківщини. І. Кедрин: Берестейський мир. (Пригадка в 10-ті роковини). М. С.: В Зелени Сягя. В. Целевич: Національний принцип і його вплив на творення держав. Дмитро Пала: Перший листопад. Навло Тичина: Воздигне Вкраїна свого Мойсея... Д-р В. Шурат: Не маємо національного гимну. М. С-ка: Жінка в суспільному житті. Д-р Дмитро Левицький: Перед вибухом. (Спомин з 1918 р.). М. Струтинський: Українське Національно-Демократичне Об'єднання як переломний етап в політичному житті зах.-українських земель. Олександра Черкавська: УНДО, його програма й тактика. Василь Мудрий: Наше відношення до Радянської України. Торжественний візд визволителя України Богдана Хмельницького до Києва. І. Франко: Піднесем свободу стяг! З народної мудрости. II. Донцов: На перехрестіх стежках. (До літературної кризи на Бел. Україні). О. д-р Гаврил Костельник: Церква в українському народі. Дмитр Геродот: Мой Батьківщино. С. В. Любарський, посол: З історії кріпацтва на Холмщині. Микола Міхновський. В. Шурат: Ісус (з французького). Інж. М. Творидло: Як ми відбудували наше село. П'ять літ zorganizованої праці. (З оповідань господарів). Галактіон Чіпка: Відгуки дня. (Голос крові. Генеральний повстанець. Тайна популярності. Кооператива. Приміря село. Чужий не брат. Один день поза Львовом). Вітер і колька. Смішне. — Замовляти цей календар можна в канцелярії УНДО, Львів, Костюшка 1а.

ЖУРНАЛИ:

Жіноча Доля, двотижневик для жінок, ч. 20, 15. жовтня. Зміст: У. Кравченко: Жалоба за красою. Д-р О. Грицай: О. Кобилянська. О. Кисілевська: З моїх мандрівок. Рятуймо. Живочий рух. М. Загвавич-Зацерковна: В гостях у О. Кобилянської. Д-р В. Сіменович: Як в Америці жінки собі помагають. Д. Гаврицький: Дитина. Частина господарська.

Нова Хата, журнал для плекання домашньої культури, ч. 11, падоліст. Зміст: І. Охр.: Конверт А. Остапчук. С. Сіро-полка: Підготовка жіноцтва до праці на культ.-полт. поді. О. Вен: По воду. Жорж Еліо: Томко іде. Виставка української книжки. Найголовніші діточі новорки. Ріжні вісти. Новий стиль візтових суконь. Модн. Роботи. Господарство в Америці. Англ. жінка. С. Мійська: Притиси.

Літопис українського друку, орган держ. бібліографії УСРР, ч. 42.

Учительське Слово, листопад, ч. 11. Зміст: 1) Чергові з'їзди. 2) Учителі й вибори. 3) Політика Польщі в справі українського шкільництва в Галичині. 4) Нестійні викрути. 5) На маршесі проекту фонду посмертних допомог. 6) Правильник посмертного фонду для членів Т-ва ВПУУ. 7) Організаційні справи. 8) Оголошення. 9) Посмертні оповістки.

Господарсько-кооперативний часопис, 26. жовтня, ч. 43. Зміст: Крайна пра: В інтересі пропаганди ошадності. Про комасанію селянських ґрунтів. Кооперативні сята. Правне положення та податкові тегарі кооператив. Хліборобство. Кооператив Жовківщини жертвам поліції. Комуніст Т-ва „Ошадність“. 3 Репізіційного Союзу У. К. Відозва Т-ва „Ошадність“. Господарські вісти.

Кооперативне молочарство, ч. 10, жовтень. Зміст: Ю. Павлівковський: На шляху праці 1907—1927. Інж. А. Палій: Наша організація. Інж. Е. Храпливий: Субвенції для гал. молочарства в початках розвою наших кооп. молочарень. Висліди другої оцінки масла.

ОПОВІСТКИ.

Товариські сходини в Українським Техничім Товаристві з відчитами і дискусіями відбуваються кожної суботи в гол. 18. в льокалі Товариства. — Віділ. 2-?

Вечерниці з танцями підбудуться в суботу 5-го листопада у великій салі тов. „Українська Бесіда“ при вул. Рутівського 22. Початок в гол. 9-й вечером. Дешевий буфет і добріша музика дає запорку, що забава буде прегарна. — Комітет Полт. Вязнів.

Замість вінца на домовину бл. п. о. Амброзія Рибак зложили Вл. Олександр і Марія Кмишківичі зі Львова 25 зол. на „Рідну Школу“. Вл. Жертвоявцям складає ширю подяку — Головна Управа „Рідної Школи“.

90 літ існуючий фабричний склад СУКНА і вовняних товарів

під фірмою

Іван Валлях і Син

Львів, Ринок 33.

740 Телефон 47—16.

порукає на біжучий сезон, величезний вибір новостей красних і ориґинальних англійських на мужеські одяги і костюми, як рівнож плюші на жіночі плащі.

КОЦІ НА КОНИ І ЛІЖКА.

Добірний товар! Ціни низькі!

Будильники.

Годинники.

„Зеніт“ „Джез“ (Jaz) прикрашені і звичайні найдешевше у найбільшій складі годинників **Донбровський — Розважовський**, Львів, Академічна 2 (Готель Жоржа). — Догідні умови. — Власні робіти. 110 в 14—?

СТУДЕНТ

прав, пошукує лекції без огляду на місцевість, акруга середніх шкіл, виділових і всенародних на догідних умовах. Зголошення Володимир Балицький, студ. прав Слобода Золота п. Козова. 2-2

НАЙБІЛЬША в краю фабрика давові

Братів Фельштинських

в Калущі, вул. Сівецька ч. 14. в Перемішлі, вул. Красінського ч. 63. відливає на замовлення давови гармонійні і поодинокі, а постійно удержує на складі звиш 200 штук готових давовів у вазі від 10 до 600 кг.

225 Ціни пріступні — слава ратами. 32—?

Е. Чикаленко: Спогади I—III.

зол. 8'00

М. Возняк: Шевченко і княжна Репніна

1'50

Г. Брасюк: Безпутні

0 60

Служба Божа св. Іоана Золотоустого зі служ-

бами ріжних намірень українською мовою у

перекладі о. д-ра Я. Левицького

2'50

Можна набути в Адміністрації „Діла“

Львів, Ринок 10, II. пов.

Вже вийшов і продається по всіх книгарнях:

Ювілейний Календар-Альманах

„ДНІПРО“ на 1928 рік

присвячений

десятиліттю української революції.

Окладинка проф. П. Холодного.

ЦІНА 3 зол., з пересилкою 3'30 зол. Замовляти у накладній „Українського Товариства Допомога Емігрантам з Великої України“, Львів, вул. Руська ч. 3. III. пов.

847 1—?

Товариство „Українських Жінок“ у Стрию уладжує дня 3. листопада 1927 в салі „Народного Дому“ в Стрию концерт в честь Ольги Кобилянської. Серйозній партії виконан проф. Мескитин. Со-транові солм відіграє д-р Софія Коренішна. Репитивно творів Юзефтини вигодить Вл. Ракоча, фортепья обіграє д-р Терлецький. Початок 8. гол. вечір. 846

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ГОДИННИК Ваш буде найліпше направлений і найбільшій годюнирській роботи **Івана Зельтенрайха**, Львів, пл. Марійська 5. — З провінції просимо репарції прислати поштою. — Старомодні дамські годинники переробляємо на ручні 3 б.

ОГОЛОШЕННЯ.

Зя оголошення Редакція не відповідає.

ЖАРІВКИ ОШАДНОСТЕВІ

по асп. 1'25.

Львів Стоячі і висяті, матеріали електричні.

Найдешевше жерело в Галичині

„Електроблисск“

Львів Скарбківська 4.

(Проти кіна „Лев“) Тел. 46-05. 840-2

ФУТРА

наймодніші найліпшої якості по пріступних цінах поручає

ЕЛІСАВЕТА СОЛІН (вади)

магазин футер 4-4

Львів — Собіського 4.

Ширіть наш часопис!